

ปริศนาคำทายภาษาถิ่น

ภาคกลาง

1. อะไรเอ่ย สูงเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้านิดเดียว
2. อะไรเอ่ย เหวบางบาง ขึ้นต้นยางสูงลิบ

ภาคเหนือ

3. อะหยั่งเอ้าะ กั้นซี่ฟ้า หน้าละแหล่ดดิน
4. อะหยั่งเอ้าะ ซ้อมอดค่าง ซี้ล้าंगลอด

ภาคอีสาน

5. แม่นหยั่งเอ่ย ตัดกบ่ตาย ตัดปลายบ่เหี่ยว
6. แม่นหยั่งเอ่ย ห้อยอยู่หลัก บ่ตักกะเต็ม

ภาคใต้

7. อะไรรหา แปรตีนเดินมา หลังคามุงสังสี
8. อะไรรหา ต้นเท่าหม้อ เป็นโลกช่อเดียว

ใบความรู้ เรื่อง โพงพาง

ท 12/ผ.2

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

1. เริ่มต้นเลือกคนที่เป็นปลา โดยการจับไม้สั้นไม้ยาว เอาผ้าผูกตา คนที่เป็นปลาแล้วหมุน 3 รอบ ผู้เล่นคนอื่นๆ ล้อมวงจับมือกันเดินเป็นวงกลมพร้อมร้องเพลงประกอบ

2. เมื่อจบเพลงนั่งลง ถามว่า "ปลาเป็นหรือปลาตาย" ถ้าตอบว่า "ปลาเป็น" คนที่อยู่รอบวงจะขยับเขยื้อนหนีได้ ถ้าบอก "ปลาตาย" จะต้องนั่งอยู่เฉยๆ

3. ผู้ที่เป็นปลา ซึ่งถูกปิดตาจะต้องทายว่า ผู้ที่ถูกจับได้เป็นใคร ชื่ออะไร ถ้าทายถูกผู้ที่ถูกจับ ก็ต้องมาเป็นปลาและปิดตาแทน ถ้าทายผิด ผู้ที่เป็นปลาจะต้องเป็นปลาต่อไป

บทร้องประกอบ

“ โพงพางเอ๋ย ปลาเข้าลอด
ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
โพงพางเอ๋ย นกกระยางเข้าลอด
เสื่อปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง
กินปลาเป็นหรือกินปลาตาย ”

โครงการสื่อ 60 พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบความรู้ เรื่อง ไม้โลกแตก

ท 12/ผ.2

ความเป็นมา

ขาโลกแตกเป็นกีฬาพื้นบ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นิยมเล่นมากในจังหวัดสกลนคร ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา บางท้องถิ่นเรียกว่าเดินโลกแตก คำว่า โลกแตก หมายถึง ไม้ที่ต่อขาสำหรับเดินกีฬาขาโลกแตกสันนิษฐานว่ามีการเล่นมานานแล้ว แต่ไม่สามารถหาหลักฐานมาอ้างอิงได้ แต่อย่างน้อยพบว่ามีการเล่นกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 ในสมัยนั้นเรียกว่าเดินต่อเท้าสูงจากพื้น กีฬาขาโลกแตกเป็นการเลียนแบบการแก้ไขในชีวิตประจำวันของคนภาคอีสานสมัยก่อน ซึ่งนิยมเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ ไร่ไถ่ถุนบ้าน จึงมีขี้ควาย ขี้เป็ด ปะปนอยู่บนดิน จึงใช้ขาไม้ต่อให้สูงขึ้น เพื่อใช้เดินผ่าน

โอกาสที่เล่น

เล่นได้ทุกโอกาสในเวลาว่าง ส่วนมากจะเล่นกันในงานประจำปี หรืองานประเพณีต่างๆ และนิยมเล่นตอนกลางคืนในช่วงฤดูหนาว

ผู้เล่น

เล่นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ นิยมเล่นกันในหมู่ผู้ชายไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

อุปกรณ์การเล่น

ไม้ยาวมีกิ่ง หรือชิ้นสำหรับเหยียบได้ ยื่นออกมาจากไม้

สถานที่เล่น

บริเวณลานกว้างทั่วไป ส่วนมากเล่นกันตามลานวัด ลานบ้าน หรือสนามของโรงเรียน โดยกำหนดให้มีเส้นเริ่มต้นและเส้นชัย ห่างกันประมาณ สามสิบเมตร